Υπόθεση 32/89 R

Ελληνική Δημοκρατία
κατά
Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

« ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων — Εκκαθάριση λογαριασμών »

Διάταξη του προέδρου του Δικαστηρίου της 26ης Απριλίου 1989 985

Περίληψη της Διάταξης

Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων — Αναστολή εκτελέσεως — Προσωρινά μέτρα — Προϋποθέσεις χορηγήσεως — Σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία του προσφεύγοντος
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 185 και 186· κανονισμός διαδικασίας, άρθρο 83, παράγραφος 2)

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 26ης Απριλίου 1989 *

Στην υπόθεση 32/89 R,

Ελληνική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τους Κ. Σταυρόπουλο, νομικό συνεργάτη ΕΝΥΕΚ του Υπουργείου Εξωτερικών, Φ. Σπαθόπουλο, νομικό του Υπουργείου

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

Εθνικής Οικονομίας, Η. Λάιο, νομικό σύμβουλο του Υπουργού Γεωργίας, και Μ. Τσοτσάνη, νομικό του Υπουργείου Γεωργίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την ελληνική πρεσβεία, 117, Val-Sainte-Croix,

αιτούσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Δ. Γκουλούση, επικουρούμενο από τον Μ. Βηλαρά, έλληνα δημόσιο λειτουργό, διατελούντα σε απόσπαση στην Επιτροπή, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναστολής της εκτελέσεως της αποφάσεως 88/630 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 1988, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών που αφορούν τις δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1986,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Φεβρουαρίου 1989, η Ελληνική Δημοκρατία άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως 88/630 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 1988, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών που αφορούν τις δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1986 (ΕΕ L 353, σ. 30).

2 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 και από το παράρτημα της εν λόγω αποφάσεως, από τις δαπάνες που δήλωσαν οι ελληνικές αρχές και που αποτελούν αντικείμενο της εκκαθάρισης, συνολικού ύψους 168 406 791 240 δραχμών, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι το ΕΓΤΠΕ βαρύνεται μόνο με ποσό 161 532 024 085 δραχμών, αφήνοντας έτσι το ποσό 6 874 767 155 δραχμών να βαρύνει την Ελληνική Δημοκρατία.

3 Δυνάμει του άρθρου 2 της αποφάσεως, το ως άνω ποσό που βαρύνει το κράτος μέλος πρέπει, εντός μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης, να καταβληθεί στο λογαριασμό που αναφέρεται στο άρθρο 1 του κανονισμού 2776/88 της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 1988, για τα στοιχεία που πρέπει να διαβιβάζουν τα κράτη μέλη για την ανάληψη των δαπανών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΕ L 249, σ. 9), τον οποίο ανοίγει το κράτος μέλος στο Δημόσιο Ταμείο του ή σε άλλον πιστωτικό οργανισμό και στον οποίο η Επιτροπή διαθέτει, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα κανονισμό,προς χρήση του κράτους μέλους, τα χρηματοδοτικά μέσα που του είναι αναγκαία για την κάλυψη των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ.

4 Η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελληνικής Δημοκρατίας στις 30 Νοεμβρίου 1988.

5 Με χωριστό δικόγραφο, το οποίο κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου επίσης στις 6 Φεβρουαρίου 1989, η Ελληνική Δημοκρατία υπέβαλε, δυνάμει των άρθρων 185 και 186 της Συνθήκης ΕΟΚ και των άρθρων 83 και 84 του κανονισμού διαδικασίας, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αίτηση αναστολής της εκτελέσεως της προαναφερθείσας απόφασης επί ένα έτος από της εκδόσεως της παρούσας Διατάξεως περί ασφαλιστικών μέτρων, καθώς και την άμεση λήψη μέτρου επιβάλλοντος την αναστολή αυτή μέχρι την έκδοση της εν λόγω Διατάξεως.

6 Με τηλετύπημα της 7ης Φεβρουαρίου 1989, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου ζήτησε από την Επιτροπή να του διευκρινίσει αν είχε την πρόθεση, σε εκτέλεση της επίδικης απόφασης, να παρακρατήσει το ποσό των 6 874 767 155 δραχμών από τα όσα καταβάλλει στην Ελληνική Δημοκρατία.

7 Με έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1989, το οποίο διαβίβασε στο Δικαστήριο αυθημερόν, η Επιτροπή ανέφερε ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 2 της επίδικης απόφασης καταβολή είχε πραγματοποιηθεί, ως εξής: οι ελληνικές αρχές αφαίρεσαν το ποσό των

6 874 767 155 δραχμών από τις δαπάνες του μηνός Δεκεμβρίου 1988, στο φάκελο που είχαν αποστείλει, σύμφωνα με το άρθρο 3 του προαναφερθέντος κανονισμού 2776/88, στην Επιτροπή στις 26 Ιανουαρίου 1989 προς καθορισμό των προκαταβολών για την ανάληψη των δαπανών του μηνός αυτού. Με την απόφαση, την οποία εξέδωσε στις 31 Ιανουαρίου 1989 σχετικά με τις προκαταβολές για την ανάληψη των δαπανών του μηνός Δεκεμβρίου 1988 και την οποία κοινοποίησε στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελληνικής Δημοκρατίας στις 2 Φεβρουαρίου 1989, η Επιτροπή έλαβε, επομένως, ως προς την Ελληνική Δημοκρατία, υπόψη την αφαίρεση αυτή, η δε καθορισθείσα κατ' αυτό τον τρόπο προκαταβολή πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 4 του προαναφερθέντος κανονισμού 2776/88, στις 3 Φεβρουαρίου 1989.

8 Κληθείσα να λάβει θέση επί των στοιχείων που παρέσχε η Επιτροπή, η κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας, υπενθυμίζοντας τη ρητή και διαρκή αντίθεση των αρμοδίων ελληνικών υπηρεσιών σε οποιαδήποτε παρακράτηση από το οικονομικό αποτέλεσμα της επίμαχης εκκαθάρισης, ενέμεινε στην κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων αίτησή της, ζητώντας, επικουρικώς, τη λήψη μέτρου επιβάλλοντος στην Επιτροπή να της προκαταβάλει το παρακρατηθέν ποσό, το οποίο εξακολουθεί να της οφείλει.

9 Η καθής κατέθεσε τις γραπτές της παρατηρήσεις στις 6 Μαρτίου 1989. Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους στις 17 Απριλίου 1989, αφού η ορισθείσα προς τούτο δικάσιμος για τις 13 Μαρτίου 1989 αναβλήθηκε κατ' αίτηση της αιτούσας.

10 Πρέπει καταρχάς να υπομνηστεί ότι, δυνάμει του άρθρου 189, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, οι αποφάσεις της Επιτροπής είναι δεσμευτικές ως προς όλα τα μέρη τους για τους αποδέκτες που ορίζουν· δυνάμει δε του άρθρου 191, δεύτερο εδάφιο, της ίδιας Συνθήκης, αποκτούν ενέργεια με την κοινοποίησή τους στους αποδέκτες τους.

11 Πρέπει, εξάλλου, να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 185 της Συνθήκης ΕΟΚ, οι προσφυγές στο Δικαστήριο δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα· το Δικαστήριο όμως δύναται, αν κρίνει ότι επιβάλλεται από τις περιστάσεις, να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως, όπως επίσης δύναται, κατά το άρθρο 186 της Συνθήκης, στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιόν του, να διατάσσει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα.

12 Κατά το άρθρο 83, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, η έκδοση αποφάσεως διατάσσουσας την ως άνω αναστολή εκτελέσεως ή προσωρινά μέτρα εξαρτάται από τη συνδρομή περιστάσεων που στοιχειοθετούν το επείγον, καθώς και από την προβολή πραγματικών και νομικών ισχυρισμών που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη του αιτούμενου προσωρινού μέτρου.

13 Πρέπει, τέλος, να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το επείγον της αιτούμενης αναστολής ή άλλων προσωρινών μέτρων πρέπει να κρίνεται σε συνάρτηση με την ύπαρξη ανάγκης να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η επέλευση σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας στο διάδικο που ζητεί το προσωρινό μέτρο, ο οποίος και φέρει το βάρος να αποδείξει ότι, αν υποχρεωθεί να αναμείνει την έκβαση της κύριας δίκης, κινδυνεύει να υποστεί προσωπικώς ζημία, που ενδέχεται να του προξενήσει σοβαρές και ανεπανόρθωτες συνέπειες.

14 Σχετικώς, η κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας διατείνεται ότι η μη καταβολή των 6 874 767 155 δραχμών θα της προξενήσει σοβαρότατα προβλήματα στην εκτέλεση του εθνικού της προϋπολογισμού στο γεωργικό τομέα. Οι εθνικές αρχές κινδυνεύουν να βρεθούν σε αδυναμία να καταβάλουν στους έλληνες παραγωγούς και εξαγωγείς τις ενισχύσεις, επιστροφές και εξισωτικά ποσά, τα οποία αυτοί αναμένουν, πράγμα που προκαλεί σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία σ' αυτούς του παραγωγούς ή εξαγωγείς, οι οποίοι θα αναγκαστούν να εγκαταλείψουν ορισμένες χειμερινές ή εαρινές καλλιέργειες ή παραδοσιακές αγορές εξαγωγής. Προς θεραπεία της κατάστασης αυτής, οι εθνικές αρχές θα υποχρεωθούν να δανειστούν τα αναγκαία κεφάλαια, πράγμα όχι εύκολο, δεδομένου ότι οι ανάγκες πιστώσεων για την κάλυψη του δημοσιονομικού ελλείμματος του 1989 ανέρχονται ήδη, σύμφωνα με το νόμο περί προϋπολογισμού για το οικονομικό αυτό έτος, σε 1 051 800 000 000 δραχμές, και πράγμα το οποίο εν πάση περιπτώσει θα συνεπαγόταν ανεπανόρθωτη ζημία για το ελληνικό Δημόσιο Ταμείο, το οποίο θα υποχρεωνόταν να καταβάλει υψηλούς τόκους για μια τέτοια πρόσθετη πίστωση.

15 Πρέπει, καταρχάς, να σημειωθεί ότι η καταβολή στους παραγωγούς και συναλλασσομένους των ενισχύσεων, επιστροφών και εξισωτικών ποσών που απορρέουν από τους κοινοτικούς κανονισμούς, είναι επιβεβλημένη στις ελληνικές εθνικές αρχές, δεδομένου ότι οι κανονισμοί αυτοί είναι, δυνάμει του άρθρου 189, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, δεσμευτικοί ως προς όλα τα μέρη τους και ισχύουν άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Οι αρχές κράτους μέλους δεν απαλλάσσονται, λόγω ταμειακών δυσχερειών, της υποχρεώσεως προς πραγματοποίηση των καταβολών αυτών.

16 Η προβαλλόμενη, εξάλλου, ζημία που θα προκληθεί στους συναλλασσομένους δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ζημία την οποία θα υποστεί « προσωπικώς » ως κράτος η αιτούσα, αλλ' ούτε και ως ανεπανόρθωτη ζημία, δεδομένου ότι η αιτούσα δεν αποδεικνύει, ούτε άλλωστε ισχυρίζεται, ότι οι συναλλασσόμενοι αυτοί δεν θα μπορέσουν, μέσω των μέσων προστασίας που παρέχει η εθνική έννομη τάξη, να επιτύχουν την πλήρη αποκατάσταση της ζημίας που ενδεχομένως θα υποστούν.

17 Όσον αφορά την προβαλλόμενη ζημία την οποία θα υποστεί το ελληνικό Δημόσιο Ταμείο, το ύψος της πρέπει να εκτιμηθεί διά της συγκρίσεως του επίδικου ποσού προς ορισμένα ποσά που παρατίθενται στη δικογραφία. Προκύπτει έτσι ότι οι δαπάνες που αναγνωρίζονται για το υπό κρίση οικονομικό έτος ανέρχονται σε 161 δισεκατομμύρια δραχμές και πλέον, ενώ το επίμαχο ποσό,που αντιπροσωπεύει τις μη αναγνωρισθείσες δαπάνες, είναι μόλις 7 δισεκατομμυρίων. Φαίνεται επίσης ότι, ακόμη και μετά την αφαίρεση του επίδικου ποσού, η προκαταβολή την οποία κατέβαλε η Επιτροπή για το μήνα Δεκέμβριο 1988, για ένα μόνο μήνα δηλαδή, ανερχόταν σχεδόν σε 16 δισεκατομμύρια δραχμές. Τέλος, ο νόμος περί κυρώσεως του γενικού προϋπολογισμού του ελληνικού κράτους για το οικονομικό έτος 1989 προβλέπει συνολικό δημοσιονομικό έλλειμμα σχεδόν 1 052 δισεκατομμυρίων δραχμών. Με αυτά τα δεδομένα, το επίδικο ποσό δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως συνιστών αρκετά σοβαρή ζημία, ώστε να δικαιολογεί τα αιτούμενα προσωρινά μέτρα.

18 Ούτε το γεγονός ότι το επίδικο ποσό προστίθεται σε ένα ήδη σημαντικό δημοσιονομικό έλλειμμα, το οποίο θα πρέπει να καλυφθεί με έντοκες πιστώσεις, μπορεί να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετεί ζημία δικαιολογούσα προσωρινά μέτρα.

19 Επιπλέον, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε, τελευταία, τη Διάταξη της 24ης Σεπτεμβρίου 1986 στην υπόθεση 214/86 R, Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 2631), η ζημία την οποία υφίσταται, κατά τους ισχυρισμούς της, η αιτούσα λόγω μη καταβολής του εν λόγω ποσού δεν μπορεί να θεωρηθεί ανεπανόρθωτη, εφόσον, σε περίπτωση που κατά το πέρας της κύριας δίκης το Δικαστήριο θα δικαίωνε την αιτούσα, η Επιτροπή θα υποχρεούνταν να της καταβάλει ολόκληρο το ποσό.

20 Επειδή, επομένως, η αιτούσα δεν επικαλέστηκε περιστάσεις στοιχειοθετούσες το επείγον της λήψεως προσωρινού μέτρου, παρέλκει η εξέταση των ειδικότερων ισχυρισμών που προέβαλε η Επιτροπή, ότι το μεν αρχικώς υποβληθέν από την αιτούσα αίτημα είναι χωρίς αντικείμενο, από το δε επικουρικώς υποβληθέν προδικάζεται η κατ' ουσίαν έκβαση της υποθέσεως.

Για τους λόγους αυτούς

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ,

κρίνοντας επί προσωρινών μέτρων,

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων.

2) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 26 Απριλίου 1989.

Ο γραμματέας
J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος
O. Due